

Slovenski glasnik.

Slovensko slovstvo. Trtna uš. Poljudno razlaganje o tem, kakšne lastnosti ima in kako živi ovi najnevarnejši sovražnik vinske trte in kaj moramo storiti v obrambo zoper ta mrčes. Spisal Arminij Goethe, ravnatelj deželne sadje- in vinorejske šole pri Mariboru. Izdalo štajersko društvo za omikanje ljudstva v Gradci. Z dvema tablicama barvanih podob. Zaloga društvena. V Gradci natisnil Leykam-Josefsthal 1881, 8°, 16 str. Knjižica je pisana popularno v lepej slovenščini. — Vijolice bratom in sestram „vednega“ češčenja sv. Jožefa. Nabral Janez Volčič, duhoven ljubljanske škofije. Z dovoljenjem v. č. ljubljanskega škofijstva. V Ljubljani 1881, 12°, 572 str. Prodaja založnik Matija Gerber po 70 kr. — Cerkvene pesmi na čast sv. Rešnjemu Telesu. II. del, za mešani zbor uglasil p. Hugolin Sattner. Cena 80 kr. V Novem mestu pri J. Krajci 1881. Pesni so natisnene z dovoljenjem v. č. ljubljanskega škofijstva, smejo se zatorej rabiti pri očitnej službi božjej. Teh pesnij I. del prodaja tudi založnik Krajec po 50 kr. zvezek. — Slovenski pisatelji in založniki, kateri želé, da bi njih knjige oznanjali v „Ljubljanskem Zvonu“, prošeni so, da bi jih po jednom iztisu pošiljali uredništvu našega lista.

Slovenski slikarji. Znani ljubljanski slikar Janez Volf slikal je letošnje poletje freske v prezbiteriji farne cerkve v Ribnici. Vsi, ki so imeli priliko te slike Volfove videti, jako jih hvalijo, da so umetniško dovršene, kakeršnih je malo videti po slovenskih cerkvah. Izmej Volfovih učencev je Janez Šubic zdaj na slikarskej akademiji na Dunaji ter slika v atelieru Makartovem; brat njegov Jurij Šubic, tudi Volfov učenec, prišel je iz Ljubljane v atelier akademijskega profesorja Griepenkerla, kateri ga je pred jednim letom poslal v Aténe, da je tam slikal na znanostnej akademiji freske po Griepenkerlovih načrtih. Pred kratkém odšel je Jurij Šubic iz Atén v Pariz, v mesto, kjer je dandenes slikarjem možno največ slikarske tehnike naučiti se. Tretji učenec Volfov, Simon Ogrin povrnil se je iz Benetk in Rima ter živi sedaj na svojem domu na Vrhniki. Na splošnej slikarskej šoli dunajskej učé se slikarstva pod vodstvom profesorja Griepenkerla še trije mladi Slovenci: Novomeščan Gustin in Ljubljančana in bivša ljubljanska realca Ferdinand Vesel in Josip Vesel. — G. profesor J. Franke v Kranji razstavil je te dni v Mačkovej prodajalnici v Ljubljani dve krasno z oljnatimi barvami slikani studiji iz lepe Kokerške doline.

G. Matija Ozbič, podobar v Kamniku, izdelal je po prelepej podobi M. D. Neomadeževane v Krškem samostanu velik kip iz angleškega marmor-cementa ter ga občinstvu na ogled postavil v prodajalnici cerkvenih oblačil g. Ane Hofbauerjeve v Ljubljani. Kip je lepo delo, katero zvedenci jako hvalijo. Fotografovane podobe njegove dobivajo se pri g. Ozbiči v Kamniku, v prodajalnici Hofbauerjevej in v kat. bukvarnici.

Bilder aus Krain von dr. Isidor Proschko imenuje se knjižica, katera v zemljepisnem in kulturno-zgodovinskem oziru opisuje lepo našo domovino Kranjsko ter se po 60 kr. zvezek dobiva pri Bambergu v Ljubljani.

Archiv für slavische Philologie. Unter Mitwirkung von A. Leskien und W. Nehring herausgegeben von V. Jagić V. Bd. 2. Heft. mit 3 Tafeln, Berlin Weidmann'sche Buchhandlung 1880, 8° 181 — 332. Ta nedavno na svitlo prišli zvezek preimenitnega Jagičevega glasila primerjočemu slovanskemu jezikoslovju obseza te članke: A. Leskien, über den Dialekt der „Narodne pripovedke iz hrvatskoga primorja, ges. von Fr. Mikulinić. — A. Leskien, die Quantitätsverhältnisse im Auslaute des Litauischen. — Dr. Isaac Taylor, über den Ursprung des glagolitischen Alphabets. — V. Jagić, zur slavischen Runenfrage. — W. Nehring, über den Einfluss der alttöcheischen Sprache und Literatur auf die polnische. — V. J. zwei dalmatinische Kirchenlieder. Pod naslovom: Materialien zur Geschichte der slavischen Philologie kustos Patera in prof. Miklosiĉ priobčujeta prezanimiva, in osobito za novoslovensko literarno zgodovino in jezikoslovje preimenitna pisma Dobrovskega in Kopitarjeva, katera sta si dopisovala 1809. in 1810. leta. Konečno profesor Jagić podaje zanimivo poročilo o novih knjigah slovanskih.

Slika sv. Cirila in Metoda. V Rimu živi uže mnogo let kiporezec Peter Mančun, po rodu Dubrovčan. Mej njegovimi slikami hvalijo posebno sliko sv. Cirila in Metoda, ki je tako lepa, da bi krasila vsako hišo krščansko posebno po zemljah slovanskih. Brez okvira dobiva se slika po 1 gld. najlaže pri g. Matiji Rihtariĉi, c. kr. vojaškem kaplanu v Zadru.

Matica hrvatska razpisuje iz zaklada Dušana Kotura za leto 1881. književno nagrado 300 gld. za jedno izvorno povest (novelo ali roman), ki obseza vsaj deset tiskanih pol ali za dramatski proizvod brez ozira na obseg; ravno tako iz zaklada grofa Ivana N. Draškoviĉa nagrado 800 gld. za rokopis „koj je kadar najviše doprinieti k pravoj poduci puka o praktičnih predmetih“. Rokopis mora obsezati vsaj petnajst tiskanih pol.

26.000 iztisov knjig razposlala bode za leto 1880. Matica hrvatska svojim družabnikom. Imena knjigam priobčili smo uže v zadnjem listu.

Hrvatski zabavnik v Zagrebu izdaja Mijo Krešić. Ta časopis izhaja vsak deseti dan in prinaša samo dobre prevode najboljših inostranih romanov in povestij. Vseletna cena mu je 4 gld.

Jugoslavenska akademija izdala je te dni XI. knjigo starih pisateljev hrvatskih, v katerej so natisnene pesmi M. Buniĉa Babulinova, Muroja, Oracija Mažibradiĉa in Marina Burešića. Knjiga obseza I.—XV. in 1—259 strani. Izdanje priredil je po rokopisih naš rojak prof. Žepiĉ, životopise pa sestavil dr. Fr. Raĉki. Ta knjiga je nov prilog za prouĉenje književne zgodovine hrvatske. Leta 1880. dala je akademija na svitlo devetero knjig, katere obsezajo do 180 tiskanih pol.

Trsna uš ili *Phylloxera vastatrix*. Kratak naputak vinogradarom. Sastavio Franjo Kuralt, tajnik hrv.-slavon. gospod. društva. Sa osemnajst slikah. U Zagrebu 1881, 8°, 50 str. Nakladom spisateljvom. Tiskara „Narodnih Novina“. Tako je ime dobro pisanej in liĉno natisnenej knjižici, katero priporoĉamo tudi slovenskim vinogradnikom, ki umejo hrvatski jezik. Cena 50 kr. pri g. pisatelji.

„*Pobratimstvo*, mjeseĉni žurnal za književnost i nauku“ zove se list, koji izdaje mladež na velikoj školi u Beogradu. Priznati nam je, da nas ĉesto daruje

srbska literatura kojim liepim darom Nedavno izašao je prvi svezak Vidakovičevih romana, „Usamljeni junoša“, koji se odlikuje liepim jezikom, bistrimi misli; malo pred tim izašla je oveća pjesma „Osvojenje Nikšića“, nagradjeno Maticom srbskom. Sada nam evo opet dara „Pobratimstva“, mjesečnik za književnost i nauku. Osim toga su nedavno počeli izlaziti novi listovi: „Novi vek“, „Samouprava“, „Srpsko Kolo“, „Srbadija“ itd., a osim toga pokreću se na novo humoristična dva lista: „Domišljan“ i „Strašni sud“. Po svem tom priznati nam je i opet, da se srbska književnost liepo razvija i širi — piše „Obzor“.

Srbski leposlovni in znanstveni listi. Opozarjamo svoje čitatelje na dva izvrstna leposlovna in poučna srbska lista. Prvi je „Otačbina, list za književnost, nauku in društveni život, katerega v mesečnih zvezkih, našemu „Ljubljanskemu Zvonu“ podobnih, a po deset tiskanih pol obsežnih, izdava in ureduje znani srbski pisatelj dr. Vladan Djordjević v Belemgradu. Okolo tega lista zbrali so se v zložno slovstveno delovanje najodličnejši pisatelji srbski. Došel nam je zvezek za mesec januarij 1881. (knjiga šesta, sveska 22.), ki donaša štirinajst zanimivih spisov pesniške, zabavne in poučne vsebine; osobito omenjamo spise: „Posle bambordanja Beograda“ spisal bivši ministerski predsednik Jovan Ristić; „Na granici, uspomene iz prvog srpskog-turskog rata god. 1876.“ priobčuje dr. Vl. Djordjević; „Hrelja Ohmućević, u narodu poznati Hrela Kriatica“, spisal prof. Dim. S. Jovanović; „Iz Nove Srbije“, spisal M. Rakić; „Zlatna grivna, drama u pet radnja“, napisal Manojlo Djordjević i dr. Vnanja oblika „Otačbini“ je jako elegantna in osobito tisk jako ličen in razločen. Naročnina (12 gld. za vse leto, 6 gld. za pol leta in 3 gld. za tri mesece) pošilja se uredniku Djordjeviću v Beligrad. — Drugi izvrstni srbski list je „Srpska Zora, ilustrovani list za zabavu i nauku“, izdava in ureduje ga Todor Stefanović Vilovski na Dunaji (Wien, VII., Burggasse 24); naročnina znaša za vse leto 6 gld. „Srpska Zora“ izhaja v obliki velikih nemških in francoskih ilustrovanih listov po jeden pot na mesec. Prvi zvezek za l. 1881. prinaša dva romana, več pesnij, dva životopisa (Šafařikovega i Boškovičevega) in več drugih občezanimivih člankov in dopisov in objavlja v dodatku pregled slovanskih slovstev; poleg tega slike: Gola glavina na Mazuri planini, † Božo Bošković in „Iz dečijeg života“.

Slovaki so začeli čedalje bolj sprevidati, da so se ne le na veliko škodo svojemu narodu in njegovemu napredku, ampak tudi na škodo vsemu slovanstvu odcepili od češkega pisnega jezika. Zato se najboljši njihovi pisatelji in pesniki sedanje dobe trudijo, da bi se češki jezik polagoma zopet uvel v slovaške knjige in časopise. To se ve, da se storjena napaka ne bode dala tako hitro poravnati, kajti ni misliti, da bi Magjari dovolili v to, da bi se v ljudske šole na mestu sedanjega Zvolenskega dialekta uvel češki jezik; a vsakako je ta korak slovaških pisateljev velicega pomena za prihodnjost, torej ga simpatično pozdravljamo. — Temu prehodu k češkemu pisnemu jeziku ima pot pripravljati nov leposloven slovašk list, katerega sta v zvezkih po šest pol obsezajočih začela z letošnjim letom izdajati v Turčanskem sv. Martinu pod naslovom „Slovenské pohľady“ Svetozar Hurban in Josip Skultéty in kateri uže v prvi številki prinaša

spise slovaških in čeških pisateljev. — Razen tega lista izhaja tudi še v Turčan-skem sv. Martinu leposlovni list „Orol“ v mesečnih, po štiri pole obsezajočih zvezkih pod uredništom J. V. Ferienčika.

Sinajska rokopisa. O teh dveh imenitnih glagolskih rokopisih, katera je, kakor smo v 1. št. „Ljublj. Zvona“ poročali, našel letošnje poletje zagrebški prof. Geitler na Sinaji, piše se nam iz Zagreba: Prof. Geitler, pišoč uže več let slovansko paleografijo, našel je v letniku 1865. nekih ruskih novin notico arhimandrita Uspenskega, ki poroča, da je 1850. l. videl na Sinaji psalter z glagolico pisan. Prof. Geitler napotil se je torej na Sinaj, kjer mu je sreča toli prijazna bila, da je uže drugi dan (popoldne) našel razven psalterja še drug rokopis trêbnikom nazvan. V 38 dneh ja je prepisal v cirilico. — Trêbnik broji 212 strani, ter je pisan v najčistejšej starej slovenščini, kakeršna se nahaja samo v asemanskem in supraselskem spomeniku. Posebno znamenita so paleografična znamenja; rokopis je iz konca X. stoletja. — Psalter, kojemu so se le zadnji listi izgubili, broji 354 strani ter je iz začetka XI. stoletja. Oba teksta bila sta do sedaj povsem neznana; psalter je v paleografičnem obziru najinteresantnejši spomenik ker je nekakšen prehod k (hrvatskim) napisom v Baški, ter ima nekaj jako čudnih znamenj. — Trêbnik je ostanek kaligrafičnega razvoja glagolice, ter ima osobito krasne inicijale. — Oba sta spomenika pisana v Makedoniji, a na Sinaj zanesli so ja potujoči menihi. — S pomočjo teh rokopisov dokazal bode prof. Geitler, da je glagolica iz rimskih in grških elementov nastala.

V Pragi je izšel češki: „Stručný všeobecný slovník věcný, redakcí Jak. Malého, nákladem L. L. Kobra v Praze. Laciného vydání sešit 55.“ Pod tem naslovom izhaja v Pragi mali naučni slovník. Namen tej knjigi, ki je za vsacega, kdor se količkaj peča z literaturo, skoro neobhodno potrebna, je ta, da bi se kar najbolj razširila mej narodom. Zato in ker je veliki „Slovník Nauční“, ki je izšel pod uredništvom dr. F. L. Riegra, zavoljo svoje draginje množici nepristopen, odločil se je jako plodni pisatelj Jakub Malý izdati to okrajšano izdanje njegovo.

Čeških leposlovnih listov izhaja letos jeden in dvajset in sicer dva v Ameriki, trije na Moravskem in šestnajst na Češkem. Razume se samo po sebi, da se pri takovej množici listov v večini njihovej nahajajo spisi manjše literarne vrednosti. Posebno to velja o listih, ki izhajajo po malih mestecih na Češkem in o obeh listih ameriškanskih, katera se vrhu leposlovja pečata tudi še s politiko — seveda z obema prav po ameriškanskej šegi. V resnici izborna lista sta „Svetozor“ in „Osvěta“. Prvi je ilustrovan tednik in se more vsporejati z vsakim enakim listom družih narodov; drugi pa je po uzoru francoskih „Revue“ ustanovljen mesečnik. Okolo teh dveh listov, katerih uredništvi stā v rokah priznanih pisateljev Prim. Sobotke in Vác. Vlěka, zbirajo se vsi znamenitejši češki pisatelji in je posebno pri „Osvěti“ pravilo, da se vanjo ne sprejme noben spis, ki bi ne bil po obliki in obsegu dovršen. Tema dvema listoma družita se vredno: mesečnik „Květy“ pod uredništvom Svatopluka Čecha in dr. Serváca Heilera ter trikrat na mesec izhajajoči list „Lumír“ pod uredništvom J. V. Sládka. Svojemu namenu ustrezajo tudi jako dobro „Ženské Listy“, katere po jedenkrat na mesec pod uredništvom pisateljice i pesnice Eliške Pechové-Krasnohorské izdaja „Ženský výrobní spolek“, ter

za prosti narod pisana ilustrovana lista „Zábavné Listy“ in „Česká Včela“, ki izhajata na štirinajst dni. Vsi doslej imenovani leposlovni listi izhajajo v Pragi; a v naslednjem zavoljo popolnosti navajamo tudi imena vseh ostalih listov ter pristavljamo naslovu ob enem tudi kraj, kjer izhajajo. Ti listi so: „Hlasy katolického spolku tiskového.“ Vsak drugi mesec v Pragi. — „Ruch.“ Vsak mesec v Pragi. — „Domácnost.“ Vsak drugi mesec v Krounu. — „Horymír.“ Vsak teden v Příbrami. — „Český Jih.“ Vsak teden v Táboru. — „Ohlas od Nežárky.“ Vsak teden v Jindřichovem Hradci. — „Otavan.“ Vsak teden v Pisku. — „Šumavan.“ Vsak teden v Klatovech. — „Tábor.“ Vsak teden v Táboru. — „Koleda.“ Po trikrat na mesec v Olomuci. — „Obzor.“ Po dvakrat na mesec v Brnu. — „Posel ze Sušice.“ Vsak teden v Sušicah na Moravskem. — „Pokrok Západu.“ Vsako sredo v Omahi (Nebraska — Severna Amerika.) — „Americký Slovan.“ Vsak teden v Jova City (Severna Amerika).

Dva ruska pisatelja †. Te dni je izgubila Rusija dva odlična pisatelja: pesnika Teodorja Bogdanoviča Millerja in slovečega romanopisca Alekseja Terfilaktoviča Pisemskega, ki je nedavno dovršil nov roman „Masonry“. Miller je izdaval 20 let svoj humoristični list „Razvlečenje“. Oba književnika, vrla ruska patrijota, živelata in umrla sta v Moskvi.

Pri Puškinovem sinu najden je bil nedavno mej papirjem njegovega očeta dragocen spis in sicer novo poglavje jednega najboljših proizvodov ruske literature „Kapitanskaja dočka“ (hčerka). Na rokopisnem zvezku napisano je s pesnikovo roko „XII. Propuščennaja glava“. (Izpuščeno poglavje.) Obseza pot glavnega junaka povesti Grinjeva, čez Volgo k njegovim roditeljem in pohod polka, v katerem je služil, tudi tija na razkropljenje kmetskih vstašev za Volgo. Pesnik opisuje vse tako prosto, skromno, a vendar tako zanimivo, poučno in umetno, da vzbujata občudovanje bralca. Tu riše tudi kmetsko vstajo proti graščakom, in to dalo je najbrž povod, kakor sodijo nekateri, da se je moralo to poglavje radi ostre tedajnje cenzure izpustiti. Drugi zopet trdijo, da je pesnik hotel umestiti je v posebnem izdanju. Poglavje ne obseza cele tiskane pole, a je vendar vsled svoje izvrstnosti in proizhoda vzbudilo v vseh ruskih leposlovnih listih, kateri je prinašajo ponatisneno, veliko seveda naj ugodnejših kritik in priznavanj.

Dla Zagrzebia (za Zagreb). Album koła literackiego we Lwowie. Lwow. Nakladem koła literackiego 1881., v leksikalnem formatu, 164 str. Take se imenuje knjiga, katero je literarno društvo (koło) poljskih književnikov v Lvovu dalo na svitlo na korist unesrečenim Zagrebčanom. Album, jako krasno tiskan, lep je dokaz plemenitega dejanjskega sočutja poljskih pisateljev do naših bratov hrvatskih, ter obseza največ raznovrstnih leposlovnih, a tudi mnogo znanstvenih člankov, katere so spisali najjimenitnejši poljski pisatelji, akademiki, vseučilišni profesorji in drugi odlični družabniki literarnega kola.

„LJUBLJANSKI ZVON“ stane vse leto 4 gld., pol leta 2 gld., četvrt leta 1 gld.
Naročnina pošilja se upravnistvu v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani.

Založniki: J. Jurčič in drugovi. — Za uredništvo odgovoren: dr. I. Tavčar.

Tiska „Národna tiskarna“ v Ljubljani.